

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce: **Z. O.**, zastoupeného JUDr. Lubošem Peterkou, advokátem, se sídlem Běloveská 1674, Náchod, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 12. 2006, č. j. 28 Cad 53/2006 - 24,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Luboši Peterkovi, advokátovi, **se přiznává** na odměně za zastupování žalobce a náhradě hotových výdajů částka ve výši 2856 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 31. 5. 2006 byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost pro nesplnění podmínek § 70 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., v platném znění, s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Náchodě ze dne 17. 5. 2006 není žalobce částečně bezmocný, neboť při nezbytných životních úkonech nepotřebuje dlouhodobě pomoc jiné osoby.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 20. 12. 2006, č. j. 28 Cad 53/2006 - 24, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud konstatoval, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované stav žalobce žádnému stupni bezmocnosti neodpovídal. Z provedených důkazů je zřejmé, že žalobce byl k datu vydání rozhodnutí žalované, byť samozřejmě při respektování jeho objektivně doloženého závažného zdravotního stavu jen s obtížemi a při maximální osobní disciplíně, schopen vykonávat (až na výjimky způsobené zhoršením potíží) nezbytné životní úkony ještě bez dlouhodobé pomoci druhé osoby, žádným smyslovým postižením netrpěl.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž zdůraznil, že soudu předložené lékařské zprávy jsou neúplné, chybné a z tohoto důvodů zavádějící, podjaté. Vychází z podjatosti lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení, což podle jeho názoru platí i o posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, který vycházel ze stejně „upravených“ lékařských zpráv a tvrzení, že v zájmu objektivního posouzení byl žalobce osobně navštíven „ve světle faktu, že byť posudkovým odborníkům bylo známo, že velká většina jeho současných problémů nemá ortopedický původ, byl navštíven ortopedem.“

Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 28 Cad 53/2006 - 45 ze dne 15. 5. 2007 byl stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát JUDr. Luboš Peterka. Uvedený advokát doplnil kasační stížnost podáním ze dne 7. 6. 2007, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil podle § 110 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Uvedl, že podáním ze 7. 11. 2006 stěžovatel sdělil krajskému soudu zásadní nesouhlas s posudkovým zhodnocením, které je neobjektivní a podjaté a nevychází z řádně zjištěného zdravotního stavu stěžovatele. Svůj nesouhlas se závěry uvedenými v posudku ze dne 13. 10. 2006 stěžovatel odůvodnil nekompletností podkladů použitých při vypracování posudku, tendenčním sestavením zhodnocení ve více oddílech a podjatostí posudku. Krajský soud žalobu zamítl, ač pro shora uvedené, důvodně vytýkané vady, měl rozhodnutí přinejmenším pro vady řízení ve smyslu § 75 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušit. Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Přiznání dávky důchodového zabezpečení (pojištění) je podmíněno zdravotním stavem, proto je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení pak posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů, jakož i skutečnosti rozhodné pro přiznání, odnětí, případně změnu zvýšení důchodu pro

bezmocnost posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Uvedené komise jsou ze zákona povoleny nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu, dochované pracovní schopnosti, rozsahu a charakteru pomoci, dohledu, popř. ošetřování jinou osobou při úkonech braných v úvahu pro posouzení bezmocnosti, ale i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě (plné či částečné) jakož i bezmocnosti (a jejího stupně) posuzovaného občana ve smyslu § 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., třebaže jde v oblasti rozhodování o zákonných nárocích ve věcech důchodového zabezpečení (pojištění) především o pojmy právní. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

Podmínky pro zvýšení důchodu pro bezmocnost v době rozhodování správního orgánu upravoval § 70 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení, je-li důchodce trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhu jinou osobou, zvyšuje se mu důchod z důchodového pojištění, případně úhrn těchto důchodů při částečné bezmocnosti o 20 % tzv. částky na osobní potřeby dané podle zákona o životním minimu. Základní podmínkou bezmocnosti ve smyslu citovaného ustanovení je její trvalost a potřeba ošetření a obsluhy jinou osobou. Trvalostí se přitom rozumí soustavnost, tj. nepřetržitost poskytované péče. Ošetření jinou osobou je míněno přímé poskytování nezbytné péče v souvislosti s domácím léčením (např. podávání léků, obkladů apod.), dále přímé poskytování nezbytné péče při osobní hygieně, tj. při mytí, česání a oblékání, výkonu fyziologické potřeby a pomoc při jídle a pití. Za ošetření se pak považuje nepřetržitý dohled, pokud to stav osoby stížené bezmocností vyžaduje. Obsluhou je pak míněna nezbytná pomoc jiné osoby směřující k usnadnění úkonů sebeobsluhy, např. podávání připravených pokrmů a nápojů, pomoc při chůzi, při oblékání, přenášení a odnášení různých potřeb apod. Tyto tři zákonné podmínky musí být splněny současně. Jednotlivé stupně bezmocnosti jsou pak rozlišeny v § 2 odst. 1, 2 a 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. Částečně bezmocná je fyzická osoba, které potřebuje dlouhodobě pomoc jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech, např. při mytí, česání a oblékání. Za částečně bezmocnou se vždy považuje osoba prakticky nevidomá. Převážně bezmocnou je osoba, která potřebuje kromě uvedené pomoci pravidelnou pomoc, popř. soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech, např. při chůzi či výkonu fyziologické potřeby. Převážně bezmocnou je vždy osoba úplně nevidomá. Úplně bezmocnou je osoba, která zcela pozbyla schopnost sebeobsluhy, potřebuje soustavné ošetřování a je odkázána trvale na pomoc jiné osoby při všech životních úkonech.

Krajský soud při posouzení, zda schopnost sebeobsluhy stěžovatele odpovídá částečné bezmocnosti, vycházel z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové, která dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nepotřeboval stěžovatel dlouhodobě pomoc jiné osoby při nezbytných životních úkonech ani nešlo o osobu prakticky nebo úplně nevidomou; stěžovatel tak není bezmocný podle § 70 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. a § 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Posudková komise na základě doloženého zdravotního stavu stěžovatele a po

provedení příslušného šetření v místě bydliště stěžovatele uvedla, že stěžovatel je schopen chůze se dvěma podpažními berlemi. Při chůzi došlapuje na špičku levé nohy, která je v postavení koňské nohy. Po úrazu v roce 1973 přetrvává deformace levého bérce, v současné době chronický zánět kostní dřene je v klidu, bez zevní sekrece. Má lehce omezenou hybnost krční a bederní páteře, lehce omezenou hybnost kyčelních a koleních kloubů. Bydlí sám, je zcela soběstačný při všech životních úkonech. Zdravotní stav k datu rozhodnutí žalované, tj. ke dni 31. 5. 2006 neodpovídá žádnému stupni bezmocnosti.

Z provedeného dokazování krajským soudem bylo bezpečně zjištěno, že stěžovatel k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nebyl částečně bezmocný, neboť vlastním ověřením v komisi bylo zjištěno, že nepotřebuje dlouhodobě pomoc jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech. Ostatně ani sám stěžovatel netvrdí, že by mu bylo poskytováno ošetření a obsluha jinou osobou. Již na základě této skutečnosti nemohl posudek posudkové komise vyznít jinak, než že stěžovatel není částečně bezmocný. Výhrady stěžovatele vůči posudku posudkové komise nejsou nijak podloženy a lze vyjít z toho, že jde pouze o subjektivní názor stěžovatele na závěry uvedené v posudku posudkové komise.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil, jestliže považoval rozhodnutí žalované za zákonné a neshledal na něm vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. Stěžovatel, který nebyl v řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení a právo žalované na náhradu nákladů řízení je v posuzované věci ze zákona vyloučeno.

Krajským soudem ustanovený zástupce stěžovatele požadoval za zastoupení stěžovatele odměnu za čtyři úkony právní služby, a to za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení dne 18. 5. 2007, za další poradou s klientem přesahující jednu hodinu dne 28. 5. 2007, za sepsání doplnění kasační stížnosti dne 7. 6. 2007 a za sepsání vyjádření ke složení senátu dne 16. 11. 2007. Odměna za prvé tři úkony právní pomoci byla zástupci stěžovatele přiznána, odměna za sepsání vyjádření ke složení senátu však přiznána nebyla. K tomu nutno uvést, že přiznání odměny zástupci stěžovatele je podmíněno uskutečněním úkonů, které tento zástupce v řízení vykoná. Takovými úkony se rozumí pouze ty, které je třeba učinit k bránění nebo uplatnění práv stěžovatele, za kterého zástupce v řízení jedná. Za tyto úkony však nelze považovat taková podání, v nichž nejsou uvedeny žádné nové okolnosti, vztahující se ke skutkovým nebo právním úvahám; za takovéto podání lze považovat i sepsání vyjádření ke složení senátu. V daném případě činí odměna za jeden úkon právní služby podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, částku 500 Kč, jeden režijní paušál k úkonu právní služby představuje částku 300 Kč (§ 13 odst. 3 uvedené vyhlášky). Jelikož ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, byla přiznaná odměna zvýšena o částku odpovídající daně podle zákona č. 235/2004 Sb.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu